

עניי הכהן

פרשת ראה 32

תורת הכהן

מחידושי רבינו על הפרשה

היציאה מעומק האנחה אל אור הגאולה

נפרדים זה מזה, כוחם מוחלש. אך ברגע שמתרחש 'קיבוץ', הרי שאין שיעור לעוצמה המתגלה. תובנה זו צריכה לעמוד לנגד עינינו ולעורר את לבנו בכל פעם שאנו מבקשים בתפילת העמידה: "תקע בשופר גדול לחרותנו ושא נס לקבץ גלויותינו". אנו מבקשים שיתקבצו כל כוחות הקדושה והניצוצות הפזורים, שתשוב הנפש אל ריכוזה הפנימי ושנוכח לאחדות השלמה שבה מתגלה כוחו של ה' בעולם.

בזמן הגלות, כאשר אנו מוקפים בצרות ומצוקות, תפילתנו היא: "מי שאמר לעולמו די, יאמר לצרותינו די". אנו מבקשים מהקב"ה שיציב גבול לסבל ויעצור את המגיפה והצער. אך הנביא מבטיח לנו שבגאולה הקרובה, המושג 'די' יקבל משמעות הפוכה לגמרי.

באותו הזמן לא נבקש שהטוב ייעצר, אלא נתעלה למדרגה של "והריקותי לכם ברכה עד בלי די". חז"ל פירשו ביטוי זה: "עד שיכלו שפתותיכם מלומר די". בגלות אמרנו 'די' מתוך דוחק, כדי לשרוד; בגאולה נאמר 'די' מתוך שפע אלוקי אדיר שימלא את כל הווייתנו, עד שלא יהיה בכלי הקיבול האנושיים מקום להכיל את רוב הטוב.

מי יתן ונזכה כבר עתה לראות את ה"עניה סוערה" מתנחמת בבנין אריאל, בקיבוץ כל הכוחות הפזורים אל הקדושה, ובשפע ברכה שיזרום ללא הפסק לכלל ישראל ולכל אחד ואחד בפרטיותו.

בכל שלב ושלב בחיי האדם, עליו לשאת עמו את הלפיד המאיר של גאולת מצרים. התורה מצווה אותנו: "למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך". הכוונה הינה להבנה עמוקה ששורש האור של הגאולה היא מאיר בכל קושי, בכל הסתרה ובכל משבר שאדם עובר.

כאשר יהודי נתקל במחסום או בחושך כפול ומכופל, עליו לזכור ולא להישר. עליו לומר לעצמו: כשם שגאולת מצרים הכללית הופיעה מתוך החושך הגדול ביותר, כך אור הגאולה מחכה גם לי באופן פרטי. הידיעה ש"בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים", מעניקה את הכח להפוך את המשברים למדרגות של צמיחה, מתוך ביטחון שמי שענה לאבותינו במצרים הוא יענה לנו בעת צרתנו.

בטבע העולם אנו רואים יסוד ברור: כל דבר שחלקיו מפוזרים ומפורדים, אין כוחו ניכר. ההבדל בין דבר מפוזר לדבר מאוסף אינו רק כמותי, אלא הבדל מהותי ועצום. נקח לדוגמה את המים: טיפות מפוזרות על פני השטח אינן ראויות לשתייה, לרחיצה או להשקיה; רק כאשר יכונסו כולן לכלי אחד, הן הופכות למקור חיים בעל עוצמה.

אם כך הוא הדבר בענינים גשמיים, על אחת כמה וכמה בעניני קדושה. כאשר כוחות הנפש של האדם מפוזרים, או כאשר חלקי עם ישראל

בפתח הפטרת הנחמה השלישית, "עניה סערה לא נוחמה", אנו מוצאים את כנסת ישראל כשהיא שרויה במצב של טלטלה וסערה, מחפשת מנוח לנפשה.

כדי להבין את עומק הנחמה בהפטרת השבוע, עלינו לשוב אל שורשי הגלות הראשונה, שם נזרעו הזרעים המצמיחים את הישועה בכל דור ודור.

בתחילת גלות מצרים, בשיא הקושי והשעבוד, מעידה התורה: "ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו, ותעל שועתם אל האלהים מן העבודה, וישמע אלהים את נאקתם". פסוק זה מהווה מעין 'פצצה של רחמים' המבקעת את כל הרקיעים. זהו המקור הפנימי והשורש העמוק לכל תפילה ותפילה של יהודי בכל זמן ובכל מצב.

התורה מלמדת אותנו כאן יסוד איתן: האנחה היוצאת מלב שבור אינה הולכת לאיבוד. היא זו שבוקעת את חומות הברזל של הגלות. פסוק זה נוסף כח בכל יהודי באשר הוא, לעמוד מול קונו ולהתאנח על מצבו, לזעוק ולדבר אל ה' יתברך ב'גובה העיניים', בכנות ובפשיטות.

גם כאשר האדם מרגיש שהוא שרוי בתוך 'מצרים' הפרטית שלו, תחת יד פרעה של היצר או תחת עול קשיי הפרנסה והנפש, עליו לדעת כי ברגע שהוא זוכה להפוך את הכאב לדיבורי תפילה, מיד מתקיים בו "ותעל שועתם אל האלהים".

סגולות והנהגות למציאת ומכירת דירה בנחת

מעשה ביהודי שבא לפני רבינו שליט"א, והשיח את צערו על קשיים מרובים המלווים את מעבר הדירה שלו. הוא ביקש ברכה שיזכה להגיע אל המנוחה והנחלה ללא הטלטולים קשים כל כך שעוברים עליו.

בתחילה השיב לו רבינו שליט"א דברים המעוררים למחשבה: "דע לך, שלא טוב להרבות בדיבור על רצון 'לעבור דירה' יתר על המידה, שכן דיבור כזה עלול חלילה לעורר קטרוג של מעבר מן העולם הזה לעולם העליון". לאחר שוודא רבינו שהשואל הבין את עומק האזהרה, בירכו בחום: "אני מברך אותך שתזכה לעבור מדירת חולין לדירה של קדושה כעין בית המקדש".

רבינו שליט"א הוסיף והורה לו לכוון בשני פסוקים קדושים: א. בפסוק: "ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם" (שמות לא, טז). בזוהר הקדוש (ח"ג שא ע"א) מובא כי "לדרתם" נדרש "לדירתם", לרמוז שהדירה צריכה להיות מוכנה ומזומנת לכבוד שבת קודש. ב. בפסוק מדניאל (ג, לג): "אתוהי כמה רברבין ותמהוהי כמה תקיפין מלכותה מלכות עלם ושלטנה עם דר ודר". במילים "דר ודר" טמון כח של חיזוק האמונה, ומכח אמונה זו יזכה למילוי משאלותיו בענין הדירה.

לכאורה נראים הדברים כסגולה גרידא, אך המתבונן יראה כי רבינו שליט"א מוליך את האדם בנתיב האמונה. בראשית דבריו רמז לו להפחית בטרונא וללמוד להודות על הקיים, ובהמשך לימדו שאם יכונן

את רצונו לדירת קבע כדי לעבוד את ה' ביתר שאת, כפי שמרמז הזוהר על הכנת הדירה לשבת, הרי שהדירה תגיע מהרה ובלי ייסורים.

לימוד התורה כפתח לישועה

סיפור נוסף היה ביהודי שעסקאות הדירה שלו נפלו פעם אחר פעם ברגע האחרון. הורה לו רבינו שליט"א: "למד בעיון את פרק 'הבית והעליה' שבסוף מסכת בבא מציעא". האיש עשה כן, ואף שגם העסקה הבאה התבטלה, מיד לאחר מכן נזדמנה לו באופן פלאי דירת פנטהאוז [דירה עם עליה] במחיר נח ובנתונים טובים בהרבה ממה שביקש. אז הבין כי העיכוב היה לטובה, שכן משמאי רצו לזכותו לא רק ב'בית' אלא ב'בית ועליה'.

וכן מעשה בקבלן שביקש ברכה להצלחה במכירת דירות בבנין שבנה בתל אביב, והורה לו רבינו ללמוד את פרק "המוכר את הבית" במסכת בבא בתרא, ובזכות עמל התורה בפרק העוסק בעניני מכירת בתים, יושפע עליו שפע של מכירות בהצלחה.

שינוי השם כפתח לזיווג: מ'יובל' ל'יובל'

ידידנו היקר ר' יוגב יפרח שליט"א, בעל תשובה ירא שמים מטבריה העמל בתורה בקרית אתא, הגיע לפני כמה חודשים אל מעונו של רבינו שליט"א, לאחר תקופה ארוכה של חיפושי שידוכים שלא נשאו פרי, דבר שגרם לו צער רב וביטול תורה. במהלך השיחה, עלתה האפשרות כי

השם 'יוגב', שאין לו מקור כשם של אדם בתנ"ך או בחז"ל, הוא המעכב את הישועה. [נראה ששורש השם 'יוגב' הוא מהפסוק (מלכים ב פרק כה, יב) "ומדלת הארץ השאיר רב טבחים לכרמים וליגבים", ובתרגום יונתן שם, "ומחשיכי עמא דארעא אשר רב קטוליא למהוי מפלחין בחקלין ובכרמין", ובפרש"י שם, וליגבים - חופרי הארץ לשון יקבים שהם חפירות בקרקע. ע"כ. ואיתא בשבת (כו ע"א), כורמים, תני רב יוסף אלו מלקטי אפרסמון מעין גדי ועד רמתא. יוגבים, אלו צידי חלזון מסולמות של צור ועד חיפה.]

רבינו שליט"א שאל את הבחור בחיבה: "האם אתה מוכן לשמוע ולקבל?", ומשנענה בחיוב, אמר לו רבינו: "אכן נראה שהשם 'יוגב' אינו כדאי לך", והציע לו להחליף את שמו ל'יובל' [בפתח].

רבינו ביאר את הבחירה בפסוק מירמיהו: "והיה כעץ שתול על מים ועל יובל ישלח שרשיו... ובשנת בצורת לא ידא ולא ימיש מעשות פרי". בשם זה טמונה ברכה של יציבות, רעננות ופרי בטן, הכוללת בתוכה את ענין הנישואין.

מיד עם צאתו מחדרו של רבינו הודיע הבחור לכל מכריו כי שמו בישראל הוא 'יובל' [במלרע]. הפלא לא איחר לבוא: תוך חודש ימים בלבד זכה להתארס, וכיום הוא נשוי באושר ובשמחה, לשמחת לבבם של כל אוהביו ובראשם רבינו שליט"א שהתבשר בבשורה הטובה.

נתרם לזכות ולבריאות הגוף והנפש של שרה אפרת בת רחל שתזכה לרוב שמע וברכה. בהוקרה, כל הילדים

החומר בעלון הוא מהמאגר התורני 'עץ חיים' הנכתב על ידי הרה"ג יקותיאל אוהב ציון שליט"א וסודר על ידי מכון 'עניני כהן' בראשות חתנא דבי נשיאה רבי רפאל קוק שליט"א. ניתן להצטרף לרשימת תפוצה ותגובות למערכת בכתובת מייל: ahravkuk@gmail.com ניתן להאזין לשיעורים וחיזוקים מתורת רבינו שליט"א בקו 'מתוק מדבש' 0772638638 ומארה"ב: 15189881342